

DE LANCERING VAN HET PROJECT '2014-18' STUIT OP FELLE KRITIEK

Engelse soldaten wachten op het 'ten aanval', bij Geluvelde, 1917. © www.bridgemanart.com

•••
Vervolg van blz. 25

Vlaanderen speelt geen *cavalier seul*? 'We doen al wat we kunnen om samen te werken. Het Unesco-dossier willen we samen in met Wallonië en Frankrijk indienen, als ze daar tenminste tijdig klaar mee zijn. En een van de grote "Vlaamse" projecten is de renovatie van het Ganzepootsluizencomplex in Nieuwpoort, met een monument van Albert I. Het Belgisch-Duitse verhaal, dat top op heden onderbelicht bleef, willen we ook brengen.' België en Wallonië worden niet doodgezwegen, beaamt Louis Tobback (SPA). Hij allieerde zich met Leuven met een aantal Waalse martelaarsteden. 'Ik heb niets dan steun gekregen van het kabinet-Bourgeois. Ik weet dat *die mens* liever "Vlaanderen" dan "België" zegt, maar ik heb daar in de feiten niets van gemerkt.'

Eenzelfde geluid bij Piet Chielens van het Ieperse museum In Flanders Fields, dat dit weekend de deuren sluit voor een grondige facelift tegen 2014. 'In de dertien jaar dat ik dit museum leid, heb ik nog nooit de druk gevoeld om me "Vlaams" op te stellen. Integendeel. Een paar jaar geleden hadden we een tentoonstelling over Belgische vluchtelingen. Met steun van de ULB. Een zeventigtal Franstalige scholen hebben hier een abonnement. Vlaanderen moedigt dat alleen maar aan. De naam "België" ontbreekt in de beleidsteksten over 2014-18. Dat klopt. En dat sluit aan bij een bepaald politiek discours. Maar waarom neemt Vlaanderen zo nadrukkelijk het voortouw? De reden is simpel. Toerisme, cultuur, erfgoed en wetenschapsbeleid zijn regionale bevoegdheden. Zo is dat nu eenmaal. Die keuze hebben we gemaakt. Federaal blijven

"14-'18 was voor de meeste Belgen een Belgische oorlog. Hij stopte niet aan de taalgrens. Niet in de feiten, en nog veel minder in de geesten"

HISTORICA SOPHIE DE SCHAEPDRIJVER

er voor deze herdenking nog heel weinig hefbomen over.'

Schaamlapje

Is daarmee alles vergeven en vergeten? Niet voor een aantal Vlaamse historici, wiens mening tot nog toe nergens werd ge-

vraagd. En dat terwijl wetenschappelijk onderzoek nochtans een van de speerpunten is van *100 Jaar Grote Oorlog*. 'Daar is nog tijd voor', zegt Kris Peeters.

Elders is men daar nochtans al volop mee bezig mee. In Frankrijk sommeerde president Sarkozy in volle eurocrisis negen vooraanstaande historici naar het Elysée, om hun advies te vragen over de herdenking. In Wallonië kregen drie historici de leiding over de werkgroep 2014-18. In Vlaanderen had tot nog toe niemand het idee om zelfs maar Sophie De Schaepdrijver te bellen. Ook al schreef ze in 1997 met *De Grote Oorlog/The Great War* een zeer vaak geciteerd werk over de Eerste Wereldoorlog, en bleef ze er sindsdien over publiceren. Pijnlijk nog. Toen De Schaepdrijver - die prestigieuze universiteiten als Leiden en Princeton op haar cv heeft staan - dan maar zelf aanbod om een lezing te geven, kreeg ze van een Vlaams ambtenaar een vriendelijk mailtje. Kon ze even laten weten wat haar specialiteit precies was?

'Vanuit een marketingstandpunt kan ik de Vlaamse regering wel begrijpen', zegt ze aan de telefoon uit Pennsylvania, waar ze sinds tien jaar werkt. '*Flanders fields* is wereldwijd - en zeer terecht - een begrip. Natuurlijk wordt dat uitgespeeld. Maar historisch gezien is de Vlaamse invulling van de herdenking overtrokken. '14-'18 was voor de meeste Belgen een Belgische oorlog. Die stopte niet aan de taalgrens. Niet in de feiten, en nog veel minder in de geesten. Veel soldaten die in Vlaanderen vochten, deden dat om hun geboortegrond te bevrijden. Dat kun je niet zomaar onder de mat vegen.'

om iets zeer concreets: het terugdringen van Duitslands militaire veroveringen.'

Eenzelfde striemende kritiek bij andere historici. Bruno De Wever (UGent), broer van, vindt dat de geschiedenis in het project 2014-18 als 'een schaamlapje' wordt gebruikt 'voor andere belangen'. 'De Vlaamse regering bedient zich hier van de Eerste Wereldoorlog om aan natieopbouw te doen. Dat is niet nieuw - politici gebruiken historische gebeurtenissen daar al honderden jaren voor - maar historisch gezien slaat de "Vlaamse" Eerste Wereldoorlog nergens op. Ik heb het daar als historicus bijzonder moeilijk mee.'

Nico Wouters, hoofd van de academische activiteiten van het federale Studiecentrum Oorlog en Hedendaagse Maatschappij (SOMA) gaat nog verder. 'Ik heb soms het gevoel dat de Vlaamse regering doelbewust niet in een wetenschappelijke onderbouw wil investeren', zegt hij. 'De herdenking van '14-'18 moet duidelijk dienen om de Vlaamse identiteit te versterken. Daar wordt de geschiedenis schaamteloos voor verdraaid. En daarover zijn duidelijk geen kritische stemmen welkom.'

Worden *party poopers* geweerd? Werd bijvoorbeeld Sophie De Schaepdrijver niet geconsulteerd omdat ze een hardnekkige Vlaams-nationale mythe doorprikte? De mythe dat Vlaamse soldaten in de loopgraven massaal stierven omdat hun Franstalige officieren weigerden Nederlands te spreken?

Geert Bourgeois steigert. 'Vlaanderen wil de geschiedenis niet herschrijven. Ik zei het al. Ik heb geen enkele wetenschapper gebeld. Ik subsidieer infrastructuur en evenementen. Wat mij betreft mogen er veel internationale bijzijn. Internationaal krijgen we niets dan lof voor de manier waarop we dit aanpakken. Ik ben trots op onze vroege aanpak. *Flanders fields* moet wereldwijd de plaats worden om de Eerste Wereldoorlog te herdenken, om de boodschap "Nooit meer oorlog" te brengen.'

Ook Kris Peeters betreurt de 'negatieve sfeer' die rond een en ander is ontstaan. 'Wat met mevrouw De Schaepdrijver gebeurd is, is pijnlijk. Ik wens me daar als bevoegde minister voor te verontschuldigen. Ik heb bij de lancering van *100 jaar Grote Oorlog* aangekondigd dat ik een beschermcomité wil oprichten met gezaghebbende en neutrale stemmen. Zij is iemand die daarvoor zeker in aanmerking komt. Maar ik wil met klem tegenspreken dat we kritische stemmen uit het debat zouden weren. Die gedachte is academici onwaardig.'

-30%*

in b.light economy naar
BILBAO, MOSKOU,
PORTO, BARCELONA,
GÖTEBORG, GENÈVE,
LONDEN, PRAAG,
TURIJN, WENEN
EN STRAATSBURG

DREAM DEALS

*Korting enkel van toepassing op het basistarief en niet op taksen en toeslagen.

Boek t.e.m. zondag 13 november (24u) de vlucht van je dromen tegen een uitzonderlijke prijs op brusselsairlines.com

brussels airlines